

ЗБОРНИК ДОКУМЕНАТА АНТИФАШИСТИЧКОГ СОБРАЊА НАРОДНОГ ОСЛОБОЂЕЊА МАКЕДОНИЈЕ (АСНОМ), СКОПЈЕ 1964.

Поводом 20-годишњице образовања Антифашистичког собрања народног ослобођења Македоније (1944—1964), Институт за националну историју у Скопју издао је зборник хронолошки изложених докумената у редакцији проф. др Александра Т. Христова и Милета Тодоровског. Зборник докумената АСНОМ обухвата период од Преспанског савјетовања ЦК КПМ (2.VIII 1943) до I ванредног засједања АСНОМ-а (28/30.XII 1944) и садржи 237 докумената (722 стр.).

Зборник има четири дијела. У првом су објављена 33 документа, која говоре о припремама за формирање АСНОМ-а, раду Иницијативног одбора за сазив АСНОМ-а, проглас I засједања АВНОЈ-а и одлуке II засједања АВНОЈ-а.

Други дио садржи 23 документа о I засједању АСНОМ-а, првог народног собрања у историји македонског народа, које је одржано у манастиру св. Прохор Пчињски (2.VIII 1944.) и које је, на основу одлука II засједања АВНОЈ-а, прокламовало слободу македонског народа и његову вољу да уђе као равноправан члан у нову државну заједницу. У овом дијелу су објављене одлуке I засједања АСНОМ-а: о проглашењу Македоније за федералну државу у оквиру демократске федеративне Југославије, о конституисању Собрања у врховно законодавно и представничко тијело, о формирању Президијума АСНОМ-а са функцијама привремене владе федералне Македоније, о проглашавању македонског

народног језика за службени језик, декларација о правима грађана и други документи.

Трећи дио (117 докумената) објављује решења, одлуке и друга документа Президијума АСНОМ-а и других органа и установа која су донесена у периоду од I редовног до I ванредног засједања АСНОМ-а.

У четвртм дијелу објављена су 64 документа повјереништава (одјелења) при Президијуму АСНОМ-а, која су формирана на његовој сједници од 6.VIII 1944, а којих је било осам, и то: за информације, за народну привреду и економску обнову, за финансије, за унутрашње послове, за правосуђе, за грађевинарство и саобраћај, за народну просвету и за социјалну политику и народно здравље.

Редакција са жаљењем констатије да није успјела да пронађе сва документа која се односе на ово питање, у првом реду она која се односе на рад повјереништава Президијума АСНОМ-а. Ипак треба истаћи да је вишегодишњи напор сарадника Института за националну историју у Скопју уродио плодом.

Зборнику су приложени потребни коментари, научна апаратура и регистри личних имена, мјеста, географских и других појмова.

Зборник докумената АСНОМ-а садржи основну историјску грађу за уставно-правну историју и изградњу државности македонског народа.